

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobců: a) I. P.

b) J. P.

oba zastoupeni advokátem Mgr. Petrem Balabánem
sídlem Táborská 411/34, Praha 4

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo nám. 3/5, Brno

za účasti: Mgr. D. O.
zastoupen advokátem Mgr. Radovanem Dospělem
sídlem Marešova 305/14, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 8. 2020, čj. JMK 106260/2020

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 8. 2020, čj. JMK 106260/2020 a rozhodnutí Magistrátu města Brna ze dne 20. 5. 2019, čj. MMB/0208881/2019 se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům jako náhradu nákladů řízení částku 29 923 Kč k rukám jejich zástupce Mgr. Petra Balabána, advokáta, sídlem Táborská 411/34, Praha 4, a to do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobci vlastní pozemek p. č. XA v k. ú. Ch. (dále je vždy míněno toto katastrální území), který využívají jako rekreační zahrádku, kde pěstují zeleninu. Osoba zúčastněná na řízení (dále též „stavebník“) vlastní sousední pozemek p. č. XB, přičemž jde o zahradu stavebníkova rodinného domu umístěného na ulici V r. Rodinný dům včetně zařízení pro likvidaci odpadních vod povolil v roce 2012 Úřad městské části Brno-Chrlice jako obecný stavební úřad (dále též „stavební úřad“). Stavebník nicméně v průběhu výstavby vybudoval na svém pozemku odlišné řešení likvidace dešťových a splaškových vod, než jaké mu povolil stavební úřad. Namísto vyvážecí jímky na splašky a retenční nádrže se zasakovacím objektem na dešťovou vodu vybudoval zřejmě pouze jednu propojenou soustavu s domovní čistírnou odpadních vod (dále též „ČOV“) zaústěnou do původně navržené retenční nádrže, kde se předčištěná splašková voda měla míchat s dešťovou vodou a společně s ní vsakovat do půdy v původně navrženém zasakovacím objektu. Žalobci uvádějí, že po dokončení této stavby se prudce zhoršila kvalita vody v jejich studni a nadále již není použitelná k zálivce zeleniny, neboť je plná splašků.
2. Magistrát města Brna jako speciální stavební úřad pro vodní díla (dále též „vodoprávní úřad“) následně vedl řízení o odstranění, resp. o dodatečném povolení provedené stavby. Řešení zvolené stavebníkem se však ukázalo jako nepřípustné, neboť právní předpisy neumožňují společnou likvidaci splaškových a dešťových vod ani přímé vypouštění předčištěných splaškových vod do vod podzemních, k němuž by docházelo v příliš hlubokém zasakovacím objektu určeném původně jen pro dešťovou vodu. Stavebník proto navrhl úpravu. Ta měla spočívat v oddělené likvidaci dešťových a splaškových vod s tím, že pro vsakování přečištěných splaškových vod z ČOV vybudoje stavebník nový, mělčí zasakovací objekt, zatímco dešťové vody bude likvidovat původně navrženým způsobem (retenční nádrž a stávající zasakovací objekt). Stavební úřad dodatečně povolil celou stavbu pro likvidaci splaškových vod v upravené podobě a zároveň povolil i její provoz v podobě vypouštění odpadních vod přes původní vrstvy do vod podzemních, a to rozhodnutím ze dne 20. 5. 2019, čj. MMB/0208881/2019 (dále též „dodatečné povolení“).
3. Odvolání žalobců proti dodatečnému povolení zamítl žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví. Stejně tak zamítl i odvolání stavebníka, který nesouhlasil s některými uloženými podmínkami, zejména s povinností napojit se na splaškovou kanalizaci v ulici V r. do jednoho roku poté, co bude v budoucnu vybudována (dále též „odvolací rozhodnutí“ nebo „napadené rozhodnutí“). Proti odvolacímu rozhodnutí brojí žalobci u Krajského soudu v Brně žalobou podanou dne 25. 10. 2020.
4. Pro úplnost soud podotýká, že řízení o odstranění nepovolené stavby uzavřel vodoprávní úřad rozhodnutím ze dne 22. 5. 2019 tak, že stavebníkovi nařídil likvidaci již jen jediné zbývající části nepovolené stavby, a to propojovacího potrubí – zřejmě mělo jít o odstranění potrubí spojující ČOV s původně navrženou retenční nádrží pro likvidaci dešťových vod (dále též „rozhodnutí o odstranění stavby“). Také toto rozhodnutí žalovaný potvrdil. Proti tomu brojili žalobci taktéž žalobou, které zdejší soud vyhověl a rozsudkem ze dne 28. 2. 2022, čj. 30 A 9/2020 - 125 napadené rozhodnutí, včetně rozhodnutí prvostupňového, zrušil. Učinil tak jednak z formálních důvodů, neboť vodoprávní úřad nerozhodl o celém předmětu řízení (vůči neodstraňovaným částem

stavby měl řízení zčásti zastavit, protože je dodatečně povolil, zčásti rozhodnout tak, že se odstranění stavby nenařizuje, protože jde podle něj o stavby již dříve povolené), jednak pro nedostatečné zjištění skutkového stavu, neboť z rozhodnutí není ani v kombinaci s jeho podklady zřejmé, jaká část stavby se má přesně odstranit.

II. Argumentace žalobců

5. Žalobci navrhují nyní napadené rozhodnutí zrušit, neboť podle nich nelze dodatečně povolit novou stavbu, která není rozestavěná ani dokončená. V místě se nachází zcela jiná stavba (dokončená někdy v roce 2016), než o jejíž povolení stavebník nyní žádá – liší se jak samotná ČOV, tak i její napojení na další objekty pro likvidaci odpadních vod. Vsakovací objekt se zase liší od původního stavebního povolení na RD. Dodatečného povolení stávajícího řešení jako celku se stavebník již jednou domáhal, žádostí podanou dne 5. 10. 2016, avšak neúspěšně. Správní orgány se v předchozím řízení jasně vyslovily, že tuto dokončenou stavbu dodatečně povolit nelze. Měly ji proto nařídít jako celek odstranit a přimět stavebníka, aby buďto realizoval původně navrženou jímku, nebo si požádal o řádné stavební povolení na zcela novou stavbu. Jejich postup je v rozporu s § 129 stavebního zákona, který rozlišuje mezi dokončenou a rozestavěnou stavbou, zatímco správní orgány dodatečně povolily dokončenou stavbu, jako by šlo o stavbu teprve rozestavěnou.
6. Dodatečné povolení nebylo možné vydat také proto, že stavebník nedodržel zákonnou lhůtu 30 dnů pro podání žádosti zakotvenou v § 129 odst. 2 stavebního zákona. Na rozdíl od vodoprávního úřadu se žalobci domnívají, že nejde jen o lhůtu pořádkovou. Navíc její zmeškání v tomto případě zavinil sám stavebník, který v řízení o své původní, včas podané žádosti o dodatečné povolení, neplnil přes opakované výzvy vodoprávního úřadu své procesní povinnosti. Úřad proto řízení zastavil rozhodnutím ze dne 14. 6. 2017, na které žalobci odkazují. Opakované podávání žádostí lze vnímat jako procesní obstrukci. Právě tomu se podle žalobců snažil zákonodárce zabránit novelou stavebního zákona účinnou od 1. 1. 2013, která lhůtu pro podání žádosti do § 129 zakotvila. To, zda stavebník provedl ve své druhé žádosti dílčí změny oproti předchozí žádosti, není pro posouzení věci podstatné.
7. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí nevyrovnal s námitkou žalobců, že dodatečně povolovaná stavba nesplňuje obecné požadavky na výstavbu. Nachází se totiž v příliš malé vzdálenosti od jejich studny a také od dalších studen v okolí (některé vybudovány již před rokem 1955), včetně dvou studen samotného stavebníka, z nichž jedna má sloužit k zásobování jeho domu pitnou vodou. Žalobci odkazují na § 24a odst. 2 písm. a) vyhlášky o obecných požadavcích na využití území s tím, že v místě je vysoce prostupné geologické prostředí, takže vzdálenost studny od možných zdrojů znečištění by měla být minimálně 30 m. Studny určené pro zálivku nejsou z tohoto pravidla vyloučeny. K této námitce se žalovaný vůbec nevyjádřil, namísto toho se věnoval pouze souladu s § 30 vodního zákona, na který žalobci vůbec nepoukazovali, neboť ten se skutečně týká jen studen určených pro zásobování pitnou vodou. Za rozporuplné považují žalobci i upozornění žalovaného v napadeném rozhodnutí, že stavebník nemůže podle platné legislativy používat přečištěné vody ze své ČOV k zálivce zahrady, když mu zároveň žalovaný umožňuje, aby tyto vody zasakoval v těsné blízkosti studny žalobců, která je právě k tomuto účelu určena.

8. Podle žalobců bude i u nového vsakovacího objektu docházet k nepřípustnému vypouštění přečištěných splaškových vod přímo do vod podzemních namísto jejich předchozí filtrace přes vrstvu zeminy. Základová spára tohoto objektu se totiž nachází nejvýše 65 cm nad hladinou podzemní vody a navíc není známý skutečný stav v místě – zda je tu vůbec potřebná vrstva zeminy. V místě už totiž došlo při budování stávajícího vsakovacího objektu k výkopovým pracím, zhroucení jižní stěny výkopu (směrem k zahradě žalobců) a následnému násypu vrstvy makadamu, která zasahuje až ke studni žalobců. Přes tuto vysoce propustnou vrstvu může znečištěná voda pronikat přímo do této studny a také přímo do podzemních vod. V nich se bude kontaminace šířit ve směru jejich proudění, takže může zasáhnout další studny a také chráněný biotop Splaviska.
9. Dodatečné povolení je v rozporu se zásadami ochrany zemědělského půdního fondu. Dotčený orgán na úseku ochrany zemědělského půdního fondu konstatoval, že pro podzemní stavbu není vynětí ze zemědělského půdního fondu potřeba, ale podle žalobců jsou jednotlivé objekty (např. ČOV) umístěny částečně nad zemí, a navíc neplní všechny retenční funkci, jak dotčený orgán ve svém vyjádření předpokládá. V rámci této námítky žalobci dále uvedli, že stavba je také v rozporu s územním plánem města Brna, toto tvrzení však nijak dále nerozvedli.
10. Konečně žalobci vytýkají správním orgánům nedostatečná skutková zjištění. Především nezjistily, jaké je skutečné provedení stávající stavby – ta podle místního šetření neodpovídá žádné předložené projektové dokumentaci. S tím souvisí i námitka, že správní orgány některá svá vlastní zjištění při hodnocení skutkového stavu ignorovaly – blízkost řady studní, zemědělské využití okolních pozemků, vysoká hladina podzemní vody, mocné proudění, zhroucení stavebníkovy výkopu a doplnění vysoce propustným štěrkem, i to, že jsou dány veškeré předpoklady pro vyvážení původně navržené jímky.
11. Dále správní orgány nezjistily, jaké jsou skutečné hydrogeologické poměry v lokalitě – odmítly provést jako důkaz hydrogeologický posudek Mgr. Č. předložený žalobci, a zároveň z žádného posudku nevyplývá, v jaké vzdálenosti od nového vsakovacího objektu dojde k úplnému odbourání znečišťujících látek z ČOV. S tím souvisí námitka, že správní orgány neměly vycházet z revizního posudku České geologické služby, protože je nepřezkoumatelný. Předně nevychází z dostatečných podkladů – ČGS neprovedla žádný vlastní průzkum či měření na místě, nezjistila stavebně technický stav místa zasakování (zejména změnu filtračních parametrů násypem makadamu), směr proudění podzemní vody (uvádí pouze spekulativní pojem „předpokládaný směr“). Dále počítá jen s řádným provozováním ČOV, neřeší důsledky nedostatečné péče nebo havárie. Jeho závěry jsou i nepochopitelné – uvádí, že přečištěné vody z ČOV budou znečištěny zbytky bakterií, dusičnanů, fosforečnanů a jiných látek do 30 m od zdroje po směru proudění, ale přesto uzavírá, že studna žalobců ve vzdálenosti cca 3 m, která si nadto nasává vodu z okolního prostředí, zasažena nebude. Nadto uvádí i závěry, které přísluší správnímu orgánu.
12. Nedošlo ani k posouzení zdravotních rizik vyplývajících z blízkosti studny ke zdroji znečištění – vodoprávní úřad si nevyžádal stanovisko krajské hygienické stanice.

III. Argumentace žalovaného

13. Žalovaný navrhuje podanou žalobou zamítnout a odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Vedle toho vysvětluje k prvnímu žalobnímu bodu, že stavebník se nepovolenou stavbu rozhodl upravit tak, že zachová původně povolenou část, jež měla a

nadále bude sloužit pouze k likvidaci srážkových vod (retenční nádrž a stávající vsakovací objekt) a nepovoleně realizovanou ČOV doplní novým vsakovacím objektem, který umožní likvidovat předčištěné splaškové vody samostatně a způsobem souladným s platnou legislativou. K druhému bodu uvádí, že vodoprávní úřad se dopustil procesního pochybení, když řízení o první stavebníkově žádosti zastavil – správně ji měl zamítnout, jestliže jí z věcných důvodů nebylo možné vyhovět. Podstatné však je, že lhůta 30 dnů pro podání žádosti zakotvená v § 129 odst. 2 stavebního zákona je pouze pořádková. To znamená, že pokud ji stavebník zmešká, riskuje pouze to, že stavební úřad mezitím rozhodne o odstranění stavby. Stihne-li však žádost podat dříve, než se tak stane, musí se jí stavební úřad zabývat a teprve po jejím zamítnutí může v řízení o odstranění stavby pokračovat.

14. Ke třetímu bodu žalovaný poukázal na to, že navržené řešení (nový vsakovací objekt se základovou spárou 0,85 m pod úrovní terénu) vychází z doplňkového hydrogeologického průzkumu a doporučení osoby s odbornou způsobilostí, společnosti AQUA ENVIRO, s. r. o. Navíc k této otázce vodoprávní úřad sám ustanovil ještě i znalce, Českou geologickou službu, který taktéž shledal toto řešení přípustným. Uzavřel, že nelze očekávat významné negativní ovlivnění stabilních hydrogeologických poměrů v dané lokalitě a že studna žalobců leží mimo směr proudění podzemní vody od vsakovacího systému, takže bude zasakováním zasažena buď okrajově, nebo vůbec. U čtvrtého bodu poukazuje na to, že většina námitek žalobců se týká původního stavebníkem navrženého řešení, kdy chtěl splaškové a srážkové vody likvidovat společně ve stávajícím vsakovacím objektu. To mu však vodoprávní úřad nepovolil.
15. U pátého žalobního bodu žalovaný odkazuje na to, že se záměrem souhlasily dotčené orgány. Stavebník získal kladné závazné stanovisko orgánu územního plánování ze dne 20. 6. 2018, podle nějž územní plán na předmětném pozemku připouští stavby funkčního zázemí sloužící pro obsluhu staveb na pozemcích určených územním plánem k výstavbě, což dům stavebníka splňuje (toto stanovisko po určitých procesních peripetiích nakonec zůstalo v platnosti). Orgán ochrany zemědělského půdního fondu zase vydal vyjádření ze dne 19. 2. 2016, podle nějž pozemky budou k nezemědělským účelům použity po dobu kratší než 1 rok (během výstavby vodního díla) a poté uvedeny do původního stavu, proto se nevyžaduje souhlas k jejich odnětí zemědělské výrobě.
16. Ke zbývajícím námitkám již žalovaný pouze vysvětlil, že některé žalobci navržené důkazy neshledal potřebnými. Například vyjádření Brněnských vodáren a kanalizací bylo nadbytečné, protože povolení k vypouštění odpadních vod je vydáno jen na omezenou dobu a po vybudování kanalizace na ulici V rejích bude mít stavebník povinnost se na ni připojit.

IV. Řízení před krajským soudem

17. K žalobě se vyjádřila stručně též osoba zúčastněná na řízení (stavebník).
18. Ve věci proběhlo dne 24. 3. 2022 na žádost žalobců ústní jednání podle § 49 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Obě strany při něm setrvaly na svých stanoviscích. Protože projednávaná věc je úzce provázána s dalšími řízeními před stavebním a vodoprávním úřadem, provedl krajský soud na jednání důkaz následujícími souvisejícími správními spisy:

- Spis stavebního úřadu sp. zn. SÚ 01635/12 ve věci stavebního povolení na stavbu rodinného domu stavebníka včetně likvidace srážkových a splaškových vod (řízení pravomocně ukončeno stavebním povolením ze dne 30. 7. 2012, čj. MCBCHR/02149/12/Šr)
- Spis stavebního úřadu sp. zn. S-MCBCHR/00809/16 ve věci žádosti stavebníka o změnu územního rozhodnutí na výše uvedený rodinný dům (řízení pravomocně ukončeno usnesením o zastavení řízení ze dne 3. 5. 2016, čj. MCBCHR/01581/16/Šr na základě zjištění, že nejde o změnu stavby před dokončením, jak stavebník deklaroval, ale že stavba ČOV a vsakovacího objektu je již realizována)
- Spis vodoprávního úřadu ve věci odstranění stavby nepovoleného vodního díla na stavebníkově pozemku p. č. X a navazující odvolací spis (pravomocně ukončeno rozhodnutím o nařízení odstranění nepovolené stavby ze dne 22. 5. 2019, jež potvrdil žalovaný odvolacím rozhodnutím ze dne 8. 11. 2019; obě tato rozhodnutí zrušil krajský soud pro nepřezkoumatelnost výše zmíněným rozsudkem čj. 30 A 9/2020 - 125)

V. Posouzení věci krajským soudem

19. Žaloba je důvodná.

Skutková zjištění

- 20. Soud nejprve stručně nastíní skutkový stav, jak vyplynul z napadeného rozhodnutí a ze správních spisů – půjde v podstatě jen o časový sled jednotlivých řízení pro snazší orientaci v následujícím právním hodnocení.
- 21. Dne 6. 9. 2012 nabylo právní moci řádné stavební povolení vydané obecným stavebním úřadem na rodinný dům stavebníka, přičemž součástí mělo být i zařízení pro likvidaci odpadních vod – vyvážecí jímka na splašky a retenční nádrž se zasakovacím objektem na dešťovou vodu. Stavebník měl nicméně již tehdy k dispozici hydrogeologický posudek Mgr. P., společnost AQUA ENVIRO, s.r.o., ze září 2011, který označil za možný způsob likvidace splaškových vod jejich předčištění v ČOV a následné vsakování v zasakovacím objektu společně s vodami dešťovými. Navržený systém je zde popsán včetně způsobu realizace a podle všeho právě takto jej stavebník následně bez povolení stavebního či vodoprávního úřadu i realizoval.
- 22. Dne 2. 3. 2016 stavebník požádal o vydání rozhodnutí o umístění stavby ČOV. Stavební úřad žádost vyhodnotil jako žádost o změnu již vydaného územního rozhodnutí na rodinný dům. Řízení zastavil usnesením ze dne 3. 5. 2016, protože při kontrolní prohlídce stavby dne 28. 4. 2016 zjistil, že stavba ČOV byla téměř dokončena. Navíc jde o stavbu vodního díla, kterou by měl řešit vodoprávní úřad.
- 23. Na základě toho stavebník podal dne 5. 10. 2016 k vodoprávnímu úřadu žádost o dodatečné povolení stavby ČOV včetně retenčně sedimentační jímky. Doložil ji mj. vyjádřením hydrogeologa Mgr. P., společnost AQUA ENVIRO, s.r.o., ze září 2016, které potvrdilo závěry dřívějšího hydrogeologického posudku téže společnosti, že navržený způsob zasakování splaškových vod je přípustný. Vodoprávní úřad zahájil dne 14. 10. 2016 v reakci na podanou žádost řízení odstranění stavby a to ČOV, vsakovacího objektu a propojovacího potrubí pro stavbu rodinného domu při ulici V r. Řízení o odstranění stavby vodoprávní úřad následně přerušil a jal se posuzovat stavebníkovu žádost o její

dodatečné povolení. Dne 13. 12. 2016 provedl místní ohledání, přičemž zjistil, že stavba je dokončena, byla provedena v rozporu s projektovou dokumentací, přičemž se nepodařilo ověřit skutečný stav realizace stavby. Žalobci v tomto řízení předložili oponentní hydrogeologické posouzení Mgr. Č. z března 2017, podle nějž je navržené řešení nepřípustné, neboť s ohledem na předpokládanou hloubku zasakovacího objektu a vysokou hladinu podzemní vody bude docházet k zasakování předčištěných odpadních vod přímo do vod podzemních, což je podle § 38 odst. 7 vodního zákona nepřípustné. Vodoprávní úřad skutečně nakonec dospěl k názoru, že navržený způsob likvidace splaškových vod je v rozporu s platnou legislativou, ovšem opřel se spíše o to, že nelze vsakovat předčištěné splaškové vody společně s vodami srážkovými. Proto řízení o dodatečném povolení zastavil usnesením ze dne 8. 6. 2017 pro zjevnou bezpředmětnost.

24. Stavebník situaci řešil tím, že dne 2. 8. 2017 podal další (v pořadí druhou) žádost o dodatečné stavební povolení. K ní doložil nový projekt stavby, který již obsahoval samostatný zasakovací objekt jen pro splaškové vody, umístěný vedle stávajícího vsakovacího objektu ze severní strany a zároveň mnohem mělčí. Tento návrh vycházel ze závěrečné zprávy z hydrogeologického doplňkového průzkumu Mgr. P., společnost AQUA ENVIRO, s.r.o., z června 2017. Po řadě procesních peripetií, které zde nemá smysl rozebírat, si nakonec nechal vodoprávní úřad vypracovat znalecký posudek Mgr. K., Česká geologická služba, z května 2018. Ten zhodnotil dosavadní odborná vyjádření a označil navržené řešení za akceptovatelné, ovšem pouze podmíněně, protože se nad zjištěnou hladinou podzemní vody má nacházet méně než 1 m filtračního materiálu. Znehodnocení pozemku žalobců ovlivněním kvality podzemní vody označil znalec za v podstatě vyloučené, a to zejména s ohledem na převažující předpokládané proudění podzemní vody směrem k západu (studna žalobců leží od obou zasakovacích objektů jižním směrem). Následně dne 4. 4. 2019 provedl vodoprávní úřad místní ohledání spojené s ústním jednáním. V protokolu z něj popsal stav věci tak, že z čističky odpadních vod je demontováno technologické zařízení a na odtoku do retenční nádrže je záslepka, v retenční nádrži číslo 1 dešťových vod se nachází menší množství znečištění z jímky na vyvážení (čističky odpadních vod), které se do ní údajně při vyvážení a špatné manipulaci dostalo propojovacím potrubím; soustava dešťových objektů je provedena podle předcházejících doložených dokladů. Stav stavby zachytil úřad také v podobě jednoduchého náčrtu. Dne 20. 5. 2019 vydal vodoprávní úřad navzdory řadě námitek ze strany žalobců dodatečné povolení, které žalovaný následně potvrdil.

Právní posouzení

25. Krajský soud nejprve pro přehlednost stručně shrnuje, že napadené rozhodnutí žalovaného se rozhodl zrušit proto, že je shledal zčásti nepřezkoumatelným. Žalovaný totiž neodpověděl na jednu ze stěžejních námitek žalobců, totiž že vodní dílo nebylo možné dodatečně povolit, protože se nachází v příliš malé vzdálenosti od jejich studny a nesplňuje tak obecné požadavky na výstavbu. Vedle toho však musel dát soud žalobcům za pravdu i v tom, že správní orgány v řízení nezjistily dostatečně skutkový stav. To se týká jak skutečných hydrogeologických poměrů v lokalitě po provedení nepovolené stavby, tak i změn, jimiž má stavebníkovo vodní dílo projít, aby je bylo možno dodatečně povolit a legálně provozovat. Protože náprava tohoto druhého pochybení si vyžádá významné doplnění podkladů rozhodnutí, zrušil soud též prvostupňové rozhodnutí vodoprávního úřadu. Ostatní žalobní námitky shledal soud neopodstatněnými. Nyní se bude soud jednotlivými aspekty věci postupně zabývat.

26. Klíčovým ustanovením pro posouzení věci je § 129 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Ten ve svém odst. 1 písm. b) nejprve uvádí: „*Stavební úřad nařídí odstranění stavby vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem stavebníkovi stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem nebo bez opatření nebo jiného úkonu toto rozhodnutí nahrazující anebo v rozporu s ním, a stavba nebyla dodatečně povolena.*“
27. Podmínky pro vydání dodatečného povolení pak upravuje stavební zákon v odst. 3 citovaného ustanovení: „*Stavbu uvedenou v odstavci 1 písm. b) lze dodatečně povolit, pokud stavebník nebo její vlastník prokáže, že*
- a) není umístěna v rozporu s cíli a úkoly územního plánování, politikou územního rozvoje, s územně plánovací dokumentací a s územním opatřením o stavební uzávěře nebo s územním opatřením o asanaci území nebo s předchozími rozhodnutími o území,*
 - b) není prováděna či provedena na pozemku, kde to zvláštní právní předpis zakazuje nebo omezuje,*
 - c) není v rozporu s obecnými požadavky na výstavbu nebo s veřejným zájmem chráněným zvláštním právním předpisem.*“
28. Samotný průběh řízení o dodatečném povolení a jeho vztah k řízení o odstranění stavby vyplývá z § 129 odst. 2 a 3 stavebního zákona: „*Stavební úřad zahájí řízení o odstranění stavby uvedené v odstavci 1 písm. b). V oznámení zahájení řízení vlastníka nebo stavebníka poučí o možnosti podat ve lhůtě 30 dnů od zahájení řízení žádost o dodatečné povolení stavby. Byla-li žádost o dodatečné povolení podána před zahájením řízení o odstranění stavby, má se za to, že byla podána v okamžiku zahájení řízení o odstranění stavby. Pokud stavebník nebo vlastník stavby požádá ve stanovené lhůtě o její dodatečné povolení, stavební úřad přeruší řízení o odstranění stavby a vede řízení o podané žádosti. Jde-li o stavbu vyžadující stavební povolení, žadatel předloží podklady předepsané k žádosti o stavební povolení. Jde-li o stavbu vyžadující pouze územní rozhodnutí, žadatel předloží podklady předepsané k žádosti o územní rozhodnutí. V řízení o dodatečném povolení stavby stavební úřad postupuje přiměřeně podle § 90 a § 110 až 115; ohledání na místě je povinné. Účastníky řízení o dodatečném povolení stavby jsou osoby uvedené v § 109, a pokud je v řízení posuzováno umístění stavby nebo změna oproti územnímu rozhodnutí, rovněž osoby uvedené v § 85. Na uplatňování námitek účastníků řízení o dodatečném povolení stavby se obdobně použijí ustanovení o uplatňování námitek v územním a stavebním řízení. ... Bude-li stavba dodatečně povolena, stavební úřad řízení o odstranění stavby zastaví. Dodatečné povolení nahrazuje v příslušném rozsahu územní rozhodnutí. Bude-li předmětem dodatečného povolení rozestavěná stavba, stavební úřad stanoví podmínky pro její dokončení. Bude-li předmětem dodatečného povolení dokončená stavba uvedená v § 119 odst. 1, může stavební úřad po ověření splnění podmínek podle § 122 odst. 3 na žádost stavebníka současně samostatným výrokem rozhodnout o povolení užívání stavby a případně stanovit podmínky pro její užívání.*“
29. V pořadí první otázkou, kterou si musel soud zodpovědět, bylo, zda se vůbec měl vodoprávní úřad zabývat v pořadí druhou žádostí stavebníka o dodatečné povolení jeho vodního díla. Stavebník ji totiž podal až po uplynutí zákonné třicetidenní lhůty od zahájení řízení o odstranění stavby. Aktuální judikatura Nejvyššího správního soudu tenduje k přísnějšímu výkladu, podle nějž je skutečně třeba žádost ve třicetidenní lhůtě podat, jinak stavebník ztrácí právo její projednání. Činí tak ovšem bez hlubšího zdůvodnění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2021, čj. 8 As

180/2020 - 28, bod 19). V judikatuře správních soudů se přitom lze setkat též s názorem opačným, tedy že i po „uzákonění“ pevné třicetidenní lhůty se nadále jedná jen o lhůtu pořádkovou (srov. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 22. 6. 2018, čj. 51 A 11/2017 - 68). Krajský soud má spíše za to, že lhůta 30 dnů pro podání žádosti je pořádková. Přesně jak uvádí žalovaný ve svém vyjádření, jediným důsledkem, který stavebníkovi při jejím zmeškání hrozí, je vydání rozhodnutí o odstranění stavby, přičemž po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí již o dodatečné povolení úspěšně žádat nelze.

30. Nicméně i kdyby krajský soud zvolil striktnější výklad, nemohlo by to v nynějším případě podle jeho názoru vést k tomu důsledku, jehož se domáhají žalobci – tedy že by vodoprávní úřad řízení o odstranění stavby na základě žalobcovy druhé žádosti o dodatečné povolení nepřerušoval, žádost by se vůbec nezabýval a stavbu by jednoduše nařídil odstranit jen z toho důvodu, že stavebník zmeškal zákonnou lhůtu pro podání žádosti. Nelze totiž přehlížet fakt, že svou první žádost o dodatečné povolení podal stavebník včas dne 5. 10. 2016 – dokonce ještě před samotným zahájením řízení o odstranění stavby. Neuspěl s ní sice, avšak je třeba vzít v úvahu, že celý případ měl poměrně složitý vývoj a teprve postupně vycházelo najevo, že v té podobě, v jaké stavebník svou stavbu bez potřebného povolení vybudoval, ji nebude možno povolit ani dodatečně, a to pro rozpor s požadavky právních předpisů na úseku ochrany vod. Stavebník musel přijít se zcela novým řešením, které spočívalo v návrhu takových úprav dokončené stavby, jež by zajistily její soulad se zákonem. Za této situace je pochopitelné, že stavebník již neobstarával doklady k oné původní „neprůchozí“ podobě stavby, ale namísto toho se zaměřil na navržení potřebných změn a získání kladných stanovisek příslušných orgánů k takto upravenému projektu. Za této situace má krajský soud za to, že nezabývat se druhou žádostí stavebníka s odvoláním na zmeškání zákonné lhůty by s přihlédnutím ke všem okolnostem bylo příliš tvrdé dokonce i v případě, že by lhůta 30 dnů zakotvená v § 129 odst. 2 stavebního zákona nebyla pouhou lhůtou pořádkovou. Literu zákona by v takovém případě podle názoru krajského soudu naplnil stavebník už tím, že podal v zákonné lhůtě svou první žádost.
31. Za pravdu nemohl dát soud žalobcům ani v tom ohledu, že by snad vodoprávní úřad nemohl dodatečně povolit stavbu s úpravami, jež stavebník navrhl. Jedná se naopak o vcelku běžný postup – stavbu, která byla vybudována zcela bez povolení nebo se odchýlila od ověřené dokumentace a není ve stávající podobě akceptovatelná, lze dodatečně povolit jako stavbu rozestavěnou, přičemž způsob jejího dokončení buďto navrhne v projektu stavebník, nebo jej určí stavební úřad v podmínkách dodatečného stavebního povolení. Jistěže lze žalobcům přitakat v tom směru, že stavebník ze svého subjektivního pohledu původně hodnotil svou stavbu jako dokončenou a takto také formuloval svou první žádost o dodatečné stavební povolení. Stavbu tehdy bylo možno hodnotit jako dokončenou též z funkčního hlediska, neboť byla schopná plnit svůj zamýšlený účel – odvádět a likvidovat splaškové a srážkové vody. Nebyla ovšem schopná tak činit v souladu se zákonem, jak vyšlo najevo. V té chvíli ovšem bylo třeba změnit náhled na otázku dokončení stavby, neboť bez dalších úprav nebyla způsobilá k provozu podle právních předpisů. Vodoprávní úřad ji tedy fakticky dodatečně povolil jako stavbu nedokončenou, jež bude vyžadovat další úpravy, jejichž podobu a způsob provedení navrhl ve stavební dokumentaci přiložené k nové žádosti o dodatečné povolení stavebník. Jedná se o racionální řešení situace, která v daném případě nastala. Zvolený postup přitom žalobce nikterak nepoškozuje na jejich právech, neboť mají možnost se k výsledné podobě stavby, jakou má mít po provedení plánovaných úprav, v řízení vyjádřit.

32. Obě výše vypořádané žalobní námitky tedy nejsou důvodné. Důvodná je však výhrada žalobců, že zůstává nejasné, zda vůbec stavba i v upravené podobě splňuje všechny požadavky právních předpisů. Žalobci již ve svém odvolání na str. 7-8 poukazovali zejména na § 24a odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, který zní: „*Nejmenší vzdálenost studny od zdrojů možného znečištění je stanovena podle druhu možného zdroje znečištění pro málo prostupné prostředí takto: žumpy, malé čistírny, kanalizační přípojky 12 m.*“ V prostupném prostředí zvyšuje následující odstavec 3 vzdálenost studny od malé čistírny dokonce na 30 m. V napadeném rozhodnutí ani v prvostupňovém dodatečném povolení vodního díla (které tvoří s napadeným rozhodnutím jeden celek) není ani stopy po jakémkoliv vypořádání této otázky. Nedožíváme se z nich, zda se podle názoru správních orgánů citované ustanovení na danou situaci má aplikovat. Obecný odkaz na znalecký posudek České geologické služby v tomto bodě rozhodně nestačí. Jednak se k tomuto problému adresně nevyjadřuje a ani by tak činit nemohl – šlo by o právní, nikoliv odborné posouzení. Odkaz na znalecký posudek by mohl být postačující v případě, že by se správní orgán jasně vyslovil, že výše citované ustanovení se na daný případ aplikovat má, přičemž vodní dílo jeho požadavky splňuje. I pak by totiž zbývalo osvětlit, jaké je v daném místě horninové prostředí (zda propustné nebo málo propustné) a jaká je vzdálenost studny žalobců od ČOV, případně od zasakovacího objektu (který lze vnímat jako její součást) jakožto možných zdrojů znečištění vody ve studni patřící žalobcům. Na tyto informace by nicméně mohl správní orgán odkázat, pokud by byly ve znaleckém posudku obsaženy. Ani to ale v daném případě neplatí. Nezbyvá než uzavřít, že napadené rozhodnutí je v tomto bodě nepřezkoumatelné, neboť neodpovídá na jednu ze stěžejních odvolacích námitok.
33. Jelikož se jedná pouze o částečnou, nikoliv celkovou nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, zabýval se soud v zájmu ekonomie dalšího řízení před správními orgány i zbývajícími námitkami žalobců a posoudil jejich důvodnost.
34. Především soud neshledal, že by dodatečně povolovaná stavba byla v rozporu s dalšími právními předpisy (kromě vyhlášky o obecných požadavcích na využívání území), na které se žalobci také odvolávali. Pokud jde o ochranu zemědělského půdního fondu, ten podle vyjádření příslušného dotčeného orgánu ze dne 19. 2. 2016 nebude umístěním stavby trvale dotčen. S tím lze souhlasit – má jít o stavbu podzemní, která znemožňuje obdělávat zemědělskou půdu pouze v několika málo místech, kde její jednotlivé objekty vyúsťují na povrch. Pro takovéto marginální dotčení zemědělské půdy se skutečně povolení k odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu standardně nevydává.
35. Co se týká souladu dodatečně povolovaného vodního díla s územním plánem, existuje zde závazné stanovisko dotčeného orgánu územního plánování ze dne 20. 6. 2018, proti jehož zákonnosti žalobci žádné argumenty nesnesli. Soud tak jen připomíná, že územní plán města Brna umožňuje umístit v rekreační ploše infrastrukturu pro povolené stavby pro bydlení, což je přesně to, k čemu došlo v daném případě.
36. Za opodstatněný soud nepovažuje ani požadavek žalobců, aby stavebník ve vztahu k okolním studnám zpracoval hodnocení zdravotních rizik, jehož dostatečnost by zhodnotila krajská hygienická stanice. Takové hodnocení by snad připadalo v úvahu ve vztahu k nově vybudované studni samotného stavebníka, neboť jde o studnu, z níž hodlá zásobovat svůj rodinný dům pitnou vodou (srov. požadavky vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody). Netýká se to však studny žalobců, která slouží i podle jejich

vlastního tvrzení pouze k zálivce zahrady. Žalobci se přitom mohou před soudem domáhat ochrany pouze svých vlastních práv v tom rozsahu, v jakém mohla být postupem správních orgánů dotčena. Otázka kvality vody, kterou hodlá pít stavebník, a jejího zdravotního hodnocení se jich na právech bezprostředně nedotýká.

37. Konečně soud podotýká, že i když chápe touhu žalobců, aby vodoprávní úřad přiměl stavebníka vrátit se k původnímu záměru nepropustné jímky, neboť toto řešení by zřejmě bylo nejšetrnější k jejich studni, úřad k takovému tlaku na stavebníka nemá žádnou právní oporu. V § 5 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění do 31. 1. 2021, nebyla stanovena žádná hierarchie jednotlivých způsobů likvidace odpadních vod. Z nyní platného znění citovaného ustanovení již určitá přednost vyplývá, ovšem akumulace odpadní vody v nepropustné jímce (žumpě) s následným vyvážením má být podle ní až posledním, tj. nejméně žádoucím řešením likvidace odpadních vod. Přednost před ním má mít zneškodňování odpadních vod přímým čištěním s následným vypouštěním do vod povrchových nebo podzemních. Ani v tomto bodě tedy soud nemohl dát žalobcům za pravdu.
38. Naopak soud dospěl k závěru, že zcela oprávněná je široká skupina žalobních námitek, které se týkají zjištění skutkového stavu. Ten měly správní orgány zjistit v rozsahu nezbytném pro jejich rozhodnutí a v takové kvalitě, aby o skutkových okolnostech nepanovaly důvodné pochybnosti (§ 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád). V nynějším případě se to nezdařilo, a to hned ve dvou směrech.
39. Za prvé, správní orgány neobjasnily, zda hydrogeologické poměry v místě stavby skutečně umožňují řešit likvidaci splaškových vod způsobem, který stavebník ve své druhé žádosti o dodatečné stavební povolení navrhl. Krajský soud hodnotí kladně fakt, že si vodoprávní úřad v rámci řízení o dodatečném povolení stavby nechal zpracovat podle vlastního zadání a na vlastní náklady znalecký posudek České geologické služby. Ten měl tuto otázku objasnit a vyhodnotit protichůdná odborná vyjádření předkládaná účastníky řízení (s ohledem na to nelze znalci vyčítat, že neprovedl vlastní průzkum na místě, neboť stavěl na průzkumech a měřeních provedených jinými odborníky). Potíž je ale v tom, že vodoprávní úřad jako zadavatel nepředal znalci veškeré potřebné informace. Zejména jej neinformoval o tom, že podle tvrzení žalobců jakožto vlastníků sousedního pozemku mělo dojít k výkopu pro současný vsakovací objekt o hloubce cca 5 m, jeho jižní stěna se měla zhroutit tak, že obnažila skruže jejich studny, a stavebník situaci řešil tím, že celý prostor zasypal makadamem. Právě tomuto zásahu přičítají žalobci zhoršení kvality vody ve své studni poté, co stavebník začal podle jejich tvrzení své vodní dílo bez povolení užívat. O tom, že znalec tyto informace neměl k dispozici, svědčí mj. jeho doporučení na str. 12 znaleckého posudku, kde doporučuje podmínit souhlasné stanovisko k záměru kontrolními odběry vzorků podzemní vody ze studny žalobců „*za účelem srovnání kvality podzemní vody s výchozím stavem před uvedením předmětného vodního díla do provozu*“. Také ze zadání reprodukováného na str. 2 znaleckého posudku vyplývá, že žádná z otázek na znalce nesměřovala k tomu, aby ověřil pravdivost tvrzení žalobců, případně aby zhodnotil vliv údajného dosypání makadamu až po samou hranici studny na směr proudění vody a posoudil, zda hrozí pronikání znečištění z obou vsakovacích objektů (stávajícího i nově navrženého) do studny žalobců.
40. Krajský soud uznává, že žalobci jakožto účastníci řízení také zůstali mnoho dlužni své povinnosti předložit důkazy na podporu svých tvrzení, nebo je alespoň označit (§ 52 správního řádu). Nepředložili fotografie z provádění výkopu, nenechali provést žádnou

sondu na hranicích obou pozemků, jež by prokázala přítomnost šterku, a také údajné zhoršení kvality vody v jejich studni zůstává v rovině pouhých tvrzení, jež nejsou podložena žádným objektivním rozbořem. Na druhou stranu nelze na žalobce v tomto směru klást přehnané požadavky. Ocitli se v situaci, kdy na sousedním pozemku realizoval stavebník zcela jiné vodní dílo pro likvidaci splaškových vod, než ke kterému si opatřil jejich souhlas a povolení stavebního úřadu – namísto bezodtokové jímky vybudoval ČOV a napojil ji na vsakovací objekt, který měl správně sloužit jen ke vsakování dešťových vod. Taková situace pro ně musela být překvapivá a vyžadovala schopnost pohotově reagovat. Nelze se divit, že žalobci nestihli pořídit fotky zachycující budování díla, když v místě nebydlí a výkop pro vsakovací objekt a jeho zasypaní podle jejich tvrzení trvalo velmi krátkou dobu, snad jen jeden den. Stejně tak lze pochopit, že když žalobci nedisponovali žádným prokazatelným rozbořem kvality vody ve své studni z doby předtím, než stavebník údajně započal s užíváním svého díla, nepovažovali za nikterak přínosné provádět následně rozbor, který už by jen mohl prokázat, že kvalita vody v jejich studni je špatná, ale už ne, že se zhoršila oproti dřívějšímu stavu.

41. Krajský soud má za to, že informace, které žalobci setrvale v řízení uvádějí, se přinejmenším zčásti potvrdily. Během místního ohledání spojeného s ústním jednáním a provedeného dne 4. 4. 2019 vodoprávní úřad zjistil, že ve stavebníkově ČOV se nacházejí stopy znečištění, což nasvědčuje tomu, že skutečně docházelo k jejímu užívání bez kolaudace. Součástí protokolu z místního ohledání konaného dne 13. 12. 2016 je také fotografie zahrady žalobců, kde jsou vidět uhynulé rostliny. Tyto indicie by již mohly postačovat k tomu, aby vyvolaly na straně úřadů objektivní a důvodné pochybnosti o tom, zda nepovolená stavba nezpůsobí – v důsledku bezprostřední blízkosti výkopu zasypaného vysoce propustným materiálem – při svém užívání znečištění sousední studny. Vodoprávní úřad by měl v případě důvodných pochybností požadovat po stavebníkovi, aby předložil důkazy, které tyto pochybnosti vyvrátí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2014, čj. 6 As 207/2014 - 36, bod 17). Nabízí se zejména, aby stavebník předložil stavební deník a fotografie z jednotlivých fází provádění nepovolené stavby, pokud jimi disponuje.
42. Vedle toho krajský soud podotýká, že případný násyp makadamu v bezprostřední blízkosti nového zasakovacího objektu by mohl vést i k rychlejšímu pronikání předčištěných vod do vod podzemních a znečistit je s ohledem na to, že hladina podzemní vody je v daném místě mimořádně vysoko pod povrchem. Zde už je ve hře přímo veřejný zájem a správní orgány tak měly povinnost zjistit všechny okolnosti důležité pro jeho ochranu (§ 50 odst. 3 správního řádu). Vhodné je v této souvislosti připomenout, že mezi cíle ochrany vod jako složky životního prostředí patří zamezení nebo omezení vstupů závadných látek do podzemních vod a zamezení zhoršení stavu všech útvarů těchto vod [§ 23a odst. 1 písm. b) bod 1 vodního zákona] a že vypouštění odpadních vod do vod podzemních je, dokonce i přes vrstvy půdy, přípustné jen výjimečně (§ 38 odst. 9 vodního zákona, ve znění do 31. 12. 2020). Proto i kdyby měl vodoprávní úřad za to, že žalobci svou důkazní povinnost ve vztahu ke znečištění jejich studny nesplnili, měl sám skutkový stav objasnit natolik, aby mohl případné ohrožení podzemních vod spolehlivě vyloučit. Jak již soud výše naznačil, nabízí se rozšířit v tomto smyslu zadání již provedeného znaleckého posudku České geologické služby.
43. Za druhé, správní orgány nezjistily skutkový stav a zatížily výrok svého rozhodnutí neurčitostí také v tom ohledu, že jednoznačně neurčily, jakým způsobem a v jakém

rozsahu má být stávající vodní dílo změněno. Zde se krajský soud vrací na začátek svého výkladu, kde dovedl, že lze dodatečně povolit i rozestavěnou stavbu, jestliže jsou dány jednoznačné podmínky pro její dokončení tak, aby vyhověla právním předpisům. Musí ale být v takovém případě přesně zjištěno a popsáno, co je již dokončeno a co se má ještě vybudovat, případně odstranit. Jinak není možné posoudit, zda jsou již dokončené části stavby souladné s požadavky stavebních předpisů. Také výsledné rozhodnutí by bylo bez důsledného rozlišení dokončených a nově budovaných částí stavby obtížně kontrolovatelné, neboť by nebylo zřejmé, jaké stavební práce mají proběhnout a s jakým výsledkem. Platí to o to víc u nyní posuzované stavby, která je z technického hlediska již ve stávající podobě fakticky schopna plnit svou funkci (likvidovat odpadní vody), pouze tak nečiní v souladu se zákonem. O to více je třeba jasně říci, které části nepovolené stavby zůstanou beze změn, které budou odstraněny, které budou stavebně upraveny a které mají být vybudovány zcela nově.

44. V ideálním případě by mělo být možné veškeré tyto informace vyčíst ze stavební dokumentace vypracované autorizovanou osobou, kterou úřad ve stavebním řízení ověřil. Zde to ale neplatí, protože výkresová část představuje vodní dílo tak, jako by mělo jít o kompletně novou stavbu. Nerozlišuje tedy již dokončené části od těch, které mají být nově vybudovány. Jistý náznak takového rozlišení lze nalézt v textu technické zprávy, jde však o rozlišení zcela nedostatečné, neboť nenachází odraz ve výkresové části. Vodoprávní úřad se tak nemohl opřít o to, že autorizovaná osoba svou odborností zaštitila skutečné provedení stavby tím, že jej zakreslila ve výkresu a potvrdila svým autorizačním razítkem. Pokud stavebník dokumentaci skutečného provedení stavby nebo jiné důkazy o jejím skutečném provedení a podobě nepředloží, tak jediný další způsob, jak tyto skutečnosti spolehlivě zjistit, by byla kontrolní prohlídka provedená vodoprávním úřadem. Jelikož jde o podzemní stavbu, bylo by pochopitelně nutno nařídít stavebníkovi, aby dílo odkryl (odkopál zeminu). Jinak nemá vodoprávní úřad prakticky možnost zjistit, co přesně a kde se v zemi nachází – rozhodně nestačí pouhý náčrt provedený na základě odhadu vodoprávního úřadu vycházející jen z ohledání nadzemních částí jednotlivých objektů a nijak nedoložených informací uváděných stavebníkem (viz protokol z místního ohledání dne 4. 4. 2019).
45. Jen pro úplnost soud uvádí, že na pozemku stavebníka se podle pořízené fotodokumentace nachází mnohem více poklopů, než by odpovídalo počtu objektů zaznačených v náčrtu vodoprávního úřadu. Stavebník dále v průběhu času předkládal různé varianty projektové dokumentace stavby, které se lišily i v těch částech, jež by měly být již od roku 2016 dokončeny a měnit se ani v budoucnu nemají (např. vedení mezi rodinným domem a ČOV je vedeno jednou při jižní, jindy při severní hranici pozemku). V žádné dokumentaci naopak není zaznamenána retenční nádrž č. 2 popsaná v náčrtu z místního ohledání konaného dne 4. 4. 2019. Její role v systému likvidace odpadních vod ze stavebníkova rodinného domu i její budoucí osud (zda bude odstraněna či zachována) tak zůstávají nejisté. To je jen několik příkladů nejasností, které vyvolává stav, kdy stavební dokumentace předložená stavebníkem vůbec nemá ambici zachytit skutečné provedení stavby a změny, jež má oproti výchozímu stavu stavebník v úmyslu provést, aby mohl získat dodatečné stavební povolení a stavbu řádně užívat.
46. Na okraj lze podotknout, že povinnost opatřit nezbytnou projektovou dokumentaci nebo jiné podklady může vodoprávní úřad stavebníkovi též autoritativně uložit v řízení o odstranění stavby, shledá-li to nezbytným pro nařízení odstranění části stavby, které bude

vyžadovat provedení prací k zabezpečení stavebně technického stavu stavby a podmínek pro její užívání (§ 129 odst. 9 stavebního zákona).

VI. Závěr

47. Na základě výše uvedených úvah shledal soud žalobu důvodnou, proto napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) a věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Krajský soud přistoupil k tomu, že spolu se zrušením napadeného rozhodnutí zrušil též rozhodnutí prvního stupně, tj. dodatečné povolení (§ 78 odst. 3 s. ř. s.). K takovému kroku může soud přistoupit i bez návrhu ze strany žalobce (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2007, čj. 1 Afs 57/2006 - 70). Jde o postup spíše výjimečný, odůvodněný zpravidla tím, že prvostupňové rozhodnutí nemělo být vůbec vydáno nebo že odvolací orgán by beztak nemohl jeho vady sám napravit (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, čj. 1 As 60/2006 - 106, č. 1456/2008 Sb. NSS, str. 4). V nynějším případě vedlo soud ke zrušení obou rozhodnutí to, že vodoprávní úřad zjistil skutkový stav naprosto nedostatečně a nevymezil jednoznačně předmět řízení, což by jen těžko mohl zákonným způsobem napravit žalovaný až v odvolacím řízení. Soud nicméně i přes zrušení prvostupňového rozhodnutí vrací věc k dalšímu řízení zpět žalovanému, neboť § 78 odst. 4 s. ř. s. mu jiný postup neumožňuje. Na žalovaném tak bude, aby postoupil spis prvostupňovému orgánu k dalšímu řízení.
48. Jelikož v něm bude vodoprávní úřad právním názorem krajského soudu vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), shrnuje soud své závěry přehledně takto: Vodoprávní úřad v dalším řízení především posoudí, zda je vzdálenost dodatečně povolovaného vodního díla v souladu s na § 24a odst. 2 písm. a) vyhlášky o obecných požadavcích na využívání území. Dále se bude zabývat tím, zda skutečně během výstavby stávajícího zasakovacího objektu došlo k násypu makadamu, do jaké hloubky a šířky a zda v důsledku toho může docházet k pronikání přečištěných vod přímo do vod podzemních, případně jaký by mohl být vliv tohoto kroku na směr proudění spodních vod a pronikání znečištění do studny žalobců. Konečně, pokud vodoprávní úřad stavbu opět dodatečně povolí, pak jedine za podmínky, že bude dostatečně určitě popsán její stávající stav (skutečné provedení) a že budou jednoznačně definovány všechny změny, k nimž má dojít na základě dodatečného povolení (které části stávající stavby budou odstraněny, které změněny, které vybudovány nově).

VII. Náklady řízení

49. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Strana žalující měla ve věci plný úspěch, proto má vůči straně žalované právo na náhradu nákladů, které v řízení před soudem účelně vynaložila. Náklady řízení spočívají v zaplaceném soudním poplatku za žalobu ve výši 6 000 Kč a v nákladech právního zastoupení v řízení před krajským soudem. Strana žalující tyto náklady vyčíslila na 29 923 Kč, což odpovídá obsahu spisu.
50. Zástupce strany žalující učinil celkem 3 úkony právní služby ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Šlo o převzetí a přípravu zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu; tento úkon je třeba uhradit bez ohledu na to, že právní zástupce zastupoval účastníka již ve správním řízení – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu

ze dne 30. 3. 2011, čj. 1 As 21/2011 - 52, č. 2414/2011 Sb. NSS], podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a účast na soudním jednání dne 24. 3. 2022 nepřekračující 2 hodiny [§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. Za jeden úkon obvykle náleží podle § 7 bodu 5 aplikovaného na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu odměna ve výši 3 100 Kč, zástupce ovšem činil své úkony společně za oba žalobce, které zastupoval, proto jim soud přiznal náhradu nákladů řízení, jako by šlo vždy o dva úkony právní služby, za něž náleží náhrada odměny ve výši snížené o 20 % podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu, tj. ve výši 2 480 Kč za jeden úkon. Celkem jde o částku ve výši 14 880 Kč (6 x 2 480 Kč). Zástupci dále náleží náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý skutečně provedený úkon, tj. 900 Kč (3 x 300 Kč). Protože zmocněný advokát je plátcem DPH, zvyšuje se tento nárok o částku 3 313,80 Kč odpovídající dani ve výši 21 %, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, tj. na 19 093,80 Kč.

51. V souvislosti s účastí na jednání dále náleží náhrada cestovních výdajů vypočítaných na základě § 13 odst. 5 advokátního tarifu podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Advokátní kancelář má sídlo na adrese Tábořská 34 v Praze, jednání krajského soudu se konalo v jeho sídle na adrese Rooseveltova 16 v Brně. Délka trasy udávaná zástupcem žalobců 416 km odpovídá skutečnosti. Za každý 1 km jízdy se podle § 157 odst. 3 zákoníku práce přiznává základní náhrada a náhrada výdajů za spotřebovanou pohonnou hmotu. Sazba základní náhrady za 1 km jízdy činí u osobních silničních motorových vozidel podle § 157 odst. 4 písm. b) zákoníku práce nejméně 4,20 Kč, aktuálně ji však na hodnotu 4,70 Kč zvyšuje § 1 písm. b) vyhlášky č. 511/2021 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad (dále jen „vyhláška“). Soud proto zvolil tuto hodnotu a dospěl k částce 1 955,20 Kč (416 x 4,70 Kč). Pokud jde o výdaje na pohonné hmoty, podle technického průkazu předloženého advokátem je palivem použitého vozidla nafta a jeho kombinovaná spotřeba pro městský a mimoměstský provoz u daného vozidla činí 5,2 l/100 km (§ 158 odst. 4 zákoníku práce ve spojení s příslušnými evropskými předpisy). Advokát prokázal cenu pohonné hmoty dokladem o nákupu ve výši 47,90 Kč/l. Jako náhrada za pohonné hmoty tak přísluší částka 1036,17 Kč (0,052 x 47,90 Kč; zaokrouhleno na haléře). Za účast na jednání je nutno dále přiznat náhradu za promeškaný čas advokáta strávený cestou do místa jednání a zpět podle § 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu, a to ve výši 100 Kč za každou započatou půlhodinu. Doba jedné cesty od 2 do 2,5 hod (10 půlhodin) uváděná právním zástupcem odpovídá skutečnosti, soud proto přiznal podle § 14 odst. 3 advokátního tarifu náhradu ve výši 1 000 Kč (10 x 100 Kč). Celkem tedy v souvislosti s jednáním přísluší náhrada ve výši 3 991,17 Kč, po započtení DPH ve výši 21 %, tj. ve výši 838,15 Kč (zaokrouhleno na haléře), jde o částku 4 829,32 Kč.
52. Výše nákladů právního zastoupení za celé řízení tudíž činí 23 923 Kč (zaokrouhleno na koruny) a výše soudních poplatků 6 000 Kč. Celkem má strana žalovaná uhradit straně žalující částku 29 923 Kč, k čemuž jí soud stanovil lhůtu jednoho měsíce.
53. O nákladech osob zúčastněných na řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V tomto řízení zúčastněné osobě žádná povinnost uložena nebyla.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 24. 3. 2022

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu